

Když se zavře černá voda

JANA MACHALICKÁ

Poslední premiéra Studia Ypsilon je dosti netypická, jde o pevný text německého autora Rolanda Schimmelpfenniga *Černá voda*, který nastudovala Tereza Říhová s mladší částí souboru. Kolektivní herecký výkon, o který se inscenace opírá, sice není v Ypsilonce nic nezvyklého, ale její křehce melancholická atmosféra naznačuje, že se tu možná otevírá nový styl.

Křehký svět pocitů a reflexí

Ani Schimmelpfennig není autor, který by se v Ypsilonce objevoval, ale volba je to dobrá, jelikož jde o dramatika, který nabízí velkou volnost v pojetí. *Černá voda* vykazuje určitou podobnost s *Arabskou nocí* téhož autora, i ona je utkaná z monologů postav, sebereflexí, pocitů a komentářů. Je to svět křehký, který střídavě naráží na realitu. Zároveň se tu prolínají časové roviny, minulost se vynořuje z myslí postav, a je to minulost plná někdejší touhy a nadějí, které se ve zpětném pohledu jeví pošetilé, skoro i naivní, idealistické. Právě tato konfrontace s minulostí je vlastně výpovědí hry, to, že v určitém bodu života už není cesta zpátky, zavře se jako hladina tmavé vody. Nelze se vracet, i když lze třeba vykročit jinudy.

Děj nás dílem vrací do jedné letní noci, kdy se na zavřeném koupališti sejdou dvě skupiny mladých lidí z odlišných sociálních vrstev, zlatá mládež a potomci tureckých přistěhovalců, což je pochopitelně vázané na německou realitu, ale není to důležité, tady jde spíše o nesusoudost, která se rychle vytratí. Skupinky se spřátelí a společně putují nočním městem a objevují sebe, své emoce, animozity, trápení, plány. Sní a nechají se unášet kouzlem okamžiku.

Dalo by se říci, že mladá režisérka Tereza Říhová se spolehla hlavně na text, na šestici herců a emoce, které se vzrušeně přelévají mezi ztraceným a možná znovu

nalezeným časem. Herci (Petr Vršek, Markéta Plánková, Kryštof Mende, Paulína Labudová, Barbora Skočdopolová a Jan Večeřa) nejenom dokážou přesvědčivě proplout nesnadným a poněkud roztržštěným úvodem, kdy se divák úplně neorientuje (na což je v duchu ypsilonkovské hravosti úvodem upozorněn dramaturgem), ale postupně doslova z něčeho stvořit vztahy a situace, které mají své napětí a energii. Text plyne a zprvu není úplně jasné, kam vlastně všechno směřuje, pak se ale ukáže, že se někdejší minulost střídá se současností, že to, co se odehrálo kdysi v letní noci, je už dvacet let zpátky, někdejší mladík z dobře situované rodiny Frank se má stát nejmladším ministrem vnitra a Leila, do které se tehdy zamiloval, pořád trčí ve své čtvrti a starém bytě a pracuje v supermarketu.

Nápadité detaily

Ke komornímu tvaru založenému na střídání promluv různého zacílení a emoční intenzity dobře pasuje jednoduché scénické řešení Jany Hauskrechtové se šustícím igelitovým závěsem, který se protrhne a odhalí další vrstvy až k ho-

rizontu s kulatým otvorem. Skvěle tu funguje svícení, které s obyčejným materiálem dokáže zázraky. Černá lesklá podlaha jeviště, na níž se vše efektně odráží, je metaforou sama za sebe stejně jako herci v černém oblečení, občas posedávající na černých židličkách a mluvící do mikrofonů na stojanech. V závěru se obléknou do zelených bund a svetrů a znovu se objevuje motiv vody, Leila se máčí v zeleném lavorku a Frank dostává promáčený kabát. Je tu také řada jednoduchých, ale nápaditých detailů souznějících s povahou textu, třeba plátky alobalu s imaginárním kebabem v tureckém bistro, které si mládež zmačká na obličejích jako masky.

Černá voda v Ypsilonce je jemná inscenace prozrazující mimo jiné ženskou citlivost a schopnost uchopit abstraktní látku obrazovými prostředky bez ilustrací a popisnosti, zároveň si bere i něco ze známé hravosti tohoto divadla.

Roland Schimmelpfennig: Černá voda

Režie: Tereza Říhová

Dramaturgie: Patrik Boušek

Hudba: Matěj Štrunc

Studio Ypsilon, premiéra 16. 6.

Herci, text a emoce. Stavební kameny inscenace *Černá voda*. FOTO DUŠAN DOSTÁL